

Глас

Национални комитет ослобођења Југославије јесте највиши извршни и наредбодавни орган народне власти Југославије, преко кога АВНОЈ остварује своју извршну функцију.

Из Одлуке бр. 1 Другог засједања АВНОЈ-а

НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ ПОКРЕТА У БОСАНСКОЈ КРАЈИНИ

Год. I

24 децембар 1943

Број 13

Национални комитет — наша привремена народна влада

Прије годину дана основано је у Бихаћу Антифашистичко вијеће народног ослобођења Југославије. Оно је никло као резултат крвавих бојева од годину и по дана по читавој нашој домовини. Оно је створено у доба када се наш народ борио против наших удружених душмана, када су на нас полазиле бројне њемачке и италијанске дивизије и када су о нама ширене најгнусније лажи и клевете у свијету од стране југославенских избјеглица у Лондону. Антифашистичко вијеће, створено са задатком да прошири народно јединство и учврсти нашу народну власт, да позове све синове наше окрвављене домовине под оружје, да раскринка југославенске избјеглице и објелодани свијету њихову злочиначку службу талијанским и њемачким окупаторима, — у потпуности је испунило те велике и крупне задатке. Када смо прије годину дана стварали своје политичко претставништво у земљи — Антифашистичко вијеће, — ми смо били свјесни да пред нама стоје велике битке и озбиљне политичке задатке. Ми смо чули како су реакционари, и у земљи и ван ње, сиктали отровним језиком на наше политичко претставништво јер су у њему видјели моћан политички фактор који ће довести до пуног народног јединства.

Али успркос насртаја непријатеља свих длака да нас уништи, да нас оградн зидом лажи од родољубиве свјетске јавности, ми смо јуначки, борећи се уз надчовјечанске напоре, издржали насртаје удружених непријатеља и у четвртој и у петој офанзиви, раздерали вео мрака и прокрчили пут до свјетске јавности баш захваљујући раду и активности Антифашистичког вијећа народног ослобођења Југославије. Несамо то. Ми смо овога љета и јесени разгорили свенародни рат по читавој нашој земљи против шваба и њихових најамника. И као резултат тих великих побједа широм Хрватске, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Словеније, Славоније, Македоније и Србије долази до Другог засједања Антифашистичког вијећа. Оно данас, послје годину дана, има јаке и чврсте темеље. Оно је данас дивни израз снаге и јединства наших народа. Друго засједање одржано је послје величанствених скупштина националних вијећа Словеније, Црне Горе, Хрватске, Босне и Херцеговине

и Санџака. Сазвано у дане највећег размаха нашега устанка и уз велико учешће народа при избору делегата као и наше војске која је данас израсла у међународну силу. Друго засједање је и могло донијети такве далекосежне и историјске одлуке.

Својом одлуком о федеративном уређењу наше земље, Вијеће је преко својих 240 народних претставника изразило вјековну тежњу свих наших народа и најбољих умова и Срба и Хрвата и Словенаца. Овим великим државним актом народи Југославије недвосмислено су одговорили свим мрачњацима, који би и послје оволиких мука у борби за слободу хтјели опет Југославију кинути и кундака. То што је Вијеће донијело одлуку да Југославија буде заједница једнакоправних и братски уједињених Срба, Хрвата, Словенаца, Црногораца и Македонаца, то је највећа побједа наших народа, то је најснажнији стуб наше сретније сутрашњице. Народи Југославије тиме су одлучно рекли да се неће поновити 1918. У оваквој државној заједници слободне Србије, слободне Хрватске, у којој ће Србин Хрвату бити брат, одзвонило је плаповима народних непријатеља који би желели да и даље лове у мутном, да и даље на међусобним тржењима наших народа могу да проводе несметан терор и пљачку. И Србин и Хрвати и Словенци научили су кроз овај рат да ће само таква слободна Хрватска, слободна Србија, Црна Гора, Македонија учинити Југославију моћном и јаком. Сви су они данас сагледали праве кривце њихових оволиких страдања. Они хоће да ова борба уроди плодом — задовољним и сретним животом за све народе Југославије.

У дане када се у читавој свјетској јавности баш на догађајима у Југославији мјери, тко је поштен, а тко води политику својих себичњачких интереса, када се још политичке љешине као што је каирска влада и издајом осрамоћени и жалосни краљ Петар II праћакају да још и данас претстављају некога у свијету, стварање на Другом засједању Антифашистичког вијећа народног ослобођења наше привремене народне владе — Националног комитета Југославије, има огроман политички значај. Не могу више — осим само у име своје биједне и презрене групице, — влада

и краљ говорити у име Југославије и њезиних народа. Данас они, осим самих себе, никога више не претстављају. Данас је јединствено, кроз уста наших 240 делегата, у име свих народа Југославије осуђена политика тих каирских шпекуланата заједно с краљем, изабрана је народна влада и тим задан највећи ударац политици издаје окупаторских ортака у Каиру. Зато је избјегличка клика са краљем на челу излила свој бијес на наш Национални комитет и у ставу према нашој народној влади послужила се истим поганим ријечима као швабе из Берлина и као усташе из Загреба. Нама је мило да су избјеглице, у отровној мржњи према свему што је народно, морали да пред читавом свјетском јавношћу покажу да нам мисле и желе исто што и швабе и усташе. То што је на челу наше привремене владе друг Тито, Врховни командант све наше војске, и што се у влади оличила сва војничка, морална и политичка снага устанка, дало је повода читавој свјетској штампи, свим политичким партијама и круговима у свијету да заузму свој одређен став према догађајима у нашој земљи. Наша привремена влада која је дошла вољом наших народа, која је прва истинска и демократска влада на тлу Југославије, ужива већ данас велики углед у земљи и свијету. Наш народ и наша војска дали су јој ту снагу, јер су пуни поуздања у ту владу на чијем се челу налази наш Врховни командант; наш народ је увјерен да ће га онај који га је кроз ове двије године тешког рата јуначки и мудро водно, знати водити и даље, да ће знати свагдје и на сваком мјесту досљедно заступати све његове интересе. С тога је радост обузела читаву нашу земљу и оне на ослобођеној и оне на неослобођеној територији, кад се чуло да је образована наша истинска народна влада.

На овоме засједању наш народ одао је признање највећем своме сину за све оне славне војничке и политичке побједне до којих га је он довео. Он је подјелом маршалског чина другу Титу изразио своје неограничено повјерење и љубав према њему, што остаје јединственим примјером у историји једнога народа.

Оно што је нашем народу моћна гаранција да више неће бити играчка

у рукама разних клика и појединаца, је одлука да Антифашистичко вијеће народног ослобођења Југославије постаје од данас једини извор законодавне и извршне власти у земљи. Та одлука је гаранција да никакве крунисане главе не могу више да за свој рачун доносе законе о заштити државе, да себи праве послушне скупштине, него да ће сам народ преко својих изабраних претставника — као и сад усред рата — стварати и даље онакве законе какви одговарају само његовим интересима. Ако ико, ми смо се у Југославији нагледали највећих лоповлука и злочинстава баш у тим краљевским скупштинама. У тим купљеним скупштинама искивали су се ланци ропства народима Југославије, у тим скупштинама продавани смо ми швабама и Талијанима. Данас, послје ове двије крваве али и славне и искуства пуне године, ми који нисмо клекли пред швабама на кољена, ни онда кад смо голоруки били, нећемо дозволити ни данас, кад смо толико моћни и снажни, да нас преводе жедне преко воде, да читав народ лије крв а да му господа одозго кроје законе и судбину. Не! Ми смо изабрали пут. Ми неограничено волимо скупштину која се одржава уз грмљавину топова. Ми имамо повјерења у владу која се родила из такве скупштине.

Данас се ослободилачке заставе вију над главама стотина хиљада насружаних синова и кћери наше домовине. Данас се свима срце испуњава радошћу кад чују да побјеђујемо лажи злотора у иностранству и да данас истина о јунаштву наше војске и пожртвованости читавог нашег народа избија на видјело. Данас наш народ и не зна другог пута, него пут јединства и слоге, пут најшире подршке и помоћи свему што се ствара и рађа из ове велике борбе. Зато је он са свим срцем дочекао образовање наше привремене народне и демократске владе, која, имајући најширу народну потпору, моћи ће да ријечи и најкрупније задатке, да нас достојно претставља у иностранству и да доведе земљу до потпуне слободе.

Живјела наша привремена народна влада!

Гдје не стиже мач војске, стићи ће мач правде

— Поводом суђења хитлеровским бандитима у Харкову —

На снијегу једног харковског трга зацрнила су се ових дана вјешала. То су била вјешала — правде. Педесет хиљада Харковљана гледало је како рука те правде ставља омчу око врата злочинцима — сатанама, које ништа боље не може да обилежи него њихово име и презиме: швапски бандити. Педесет хиљада Харковљана, сваки совјетски човјек, сваки слободољубиви, сваки људски човјек на свијету — у њихању објешене тројице швапских лупежа и једног издајника домовине, осјетио је почетак похода свете, сведостижне правде. »Мач Црвене армије и армије наших Савезника побједоносно иде испред мача правосуђа. Тај мач неће бити стављен у корице све докле док својом главом не буду одговарале за своје злочине проклете фашистичке банде« — те ријечи извадио је из срца читавог човјечанства и поводом одмазде, започете у Краснодару и Харкову, написао совјетски лист »Правда«.

Фашизам — то је био љепак за који је прионуло све оно што је у човјечанству саможиво, мрачно, зликовачко,

живинско. Слом фашизма — то треба да буде и то ће бити човјечанства од свега њезудског, гнусног, поганог. У томе управо и лежи дубоки смисао закључка Московске конференције о кажњавању фашистичких зликоваца и свих њихових помагача. Совјетски Савез, Енглеска и Америка објавили су, из Москве, да ће сви фашистички злочинци и сви њихови саучесници бити ухваћени и немилосрдно кажњени, ма на којој се тачки земљине кугле налазили. Крволук, пљачкаш, хушкач, шпијун, сваки потајни и отворени организатор злочина — сви ти рангови злочинаца, уколико привремено измакну у току рата »мачу Црвене армије и армије наших Савезника«, неће моћи избјећи »мачу правосуђа који се креће иза мача армија слободе«. — »Не могу се међу живима трпјети, не могу у људској средини остати наказе које су извршиле злочине за које се не може наћи довољан израз у људском рјечнику«, — пише совјетска »Правда«.

И вјеран својим обавезама према Савезницима, вјеран ствари слободе и напретка, Совјетски Савез већ двије и по године туче фашистичку звијер мачем своје славне армије, а данас, када је та звијер сапета у гвожђа, Совјетски Савез потеже и други мач — мач свога правосуђа. Совјетски Савез увјерава и на тај начин читав свијет да ће се заложити свим снагама да побједа не буде половична, да ослобођење човјечанства буде истинско и трајно.

Швапско-ушашко-четнички зликовци за двије и по године наше јуначке борбе добро су платили своје злочине над нашим народом. Али они нам остају још много дужни. Уколико привремено умакну ватри наших бораца за слободу — неће избјећи мачу наше правде који ће их наћи и ударити ма у који кут наше земље завукли главу. Наши савезници могу бити сигурни да ћемо ми провести закључак Московске конференције о кажњавању злочинаца, да ћемо ми своју земљу темељито очистити од свега зликовачког ко-

А В Д О Ћ У К

13 новембра 1943, на Чардаку код Босанске Крупе, у борби против усташких зликоваца јуначки је пао друг Авдо Ћук, политички комесар Осме крајишке бригаде.

Друг Авдо Ћук рођен је у Гламочу 1920, а одрастао је у Дубици живећи тежким животом поред мајке удовице, која га је подизала и хранила својом зарадом.

Још као ђак учитељске школе у Бањој Луци, друг Авдо био је један од најактивнијих чланова напредне и борбене бањалучке омладине, омиљен од другова због чврстине карактера, због скромности у држању и упорности у раду.

Оних првих дана устанка, кад је прогоњени и клани народ скочио на оружје, у те прве, тешке дане устанка под Грмечом, на позив Ком. партије, изишао је међу грмечке сељаке млади учитељац Авдо. Изишао је полетан и спреман да својим примјером кује братство између Муслимана и Срба и да Муслиманима покаже пут којим треба да крену.

А баш у то вријеме требало је и срца, и упорности, и устрајности да се измире и збратиме крваво завађена дјеца Босне вијековима разједињавана и хушкана једна против друге.

Борбеног, скромног и честитог Авду убрзо су завољели борци под Грмечом, а кад је формиран Крајишки пролетерски батаљон, међу тим цвијетом крајишких бораца, заједно с народним херојом Здравком Челаром налазио се, као добровољац, и Авдо Ћук. Кад је пао политкомесар тога батаљона, за новог политкомесара постављен је Авдо. Вољен од бораца због храбрости, бриге и љубави коју је за њих показивао, Авдо отада води крајишке пролетере кроз све битке и побједе по Славонији и Хрватској све до мађарске границе.

Кад се његов батаљон вратио назад у Крајину, наш Авдо постаје политкомесар Осме крајишке бригаде. И ту убрзо задобија популарност и љубав својих бораца и народа, стојећи на челу своје бригаде кроз тешке борбе у Грмечу и на Шатору за вријеме њемачке зимске офанзиве почетком 1943 г.

Погинуо је у стрељачком строју на крвавом усташком упоришту Чардаку. Пао је јуначки као истински војник народне армије, ликвидирајући утврђени усташки логор који је као мора притискивао околна српска села.

Политички комесар Авдо Ћук дао је на Чардаку свијетли примјер како се у борби и крви искива братство и како се бори за слободу.

Слава народном борцу Авди Ћуку!

Бранко Ћопић

НАША ВЕЛИКА ПОБЈЕДА

Кампања је дала одличне резултате

рова. Ми смо то доказали својом упорном борбом. Ту своју одлучност изразили су наши народи на видан начин на Другом засједању АВНОЈ-а. Ту су једини претставници нашег народа, између осталог, донијели и одлуку да се при нашој влади, при нашем Националном комитету ослобођења Југославије, образује државна комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача. Органи наше народне власти, све патриотске организације, сви наши родољуби, биљеже све злочине и злочинце. Сваки убојица, сваки пљачкаш, шпијун, хушкач, сваки прикривени и отворени петоклонаш, сваки организатор злочина, — платиће за своја злодјела сутра, ако не плати данас. Није далеко вријеме када ће и наш народ гледати како се на тлу својих злочина на вјешалима њишу швапски генерали — целати Бадер, Глајзе-Хорстенау, Штал, галијански генерали — целати Роато и Амброзио, са стотинама својих целатских помоћника. Збрисати са лица земље те крвнике и очистити сав њихов слугански шљам из своје куће, то значи осигурати се заувјек од повратка старог стања, од данашњих страдања, то значи обезбиједити себи заувјек сретан, слободан живот.

Омладина Дрвара у ударничком такмичењу

(Пред Други конгрес Антифашистичке омладине Југославије)

— Један вод радне чете села Заглавица за један дан припремио је сав камен потребан за једну кречану и 5 м. дрва.

— Десет другарица села Заглавица за два сата извукле су из једне јаме 2.000 кгр. сијена. Сијено је било склоњено од банде.

— Један вод радне чете Заглавица за један дан укопао је 108 врећа кромпира и спремио га у зимовник.

— Један вод радне чете Врточа за један дан прибавио је 7 м. дрва, 2 квадратна метра камена и 30 тачака земље за кречану.

— За један дан радна чета Шиповљана принијела је за градњу једног моста 50 кубика камена.

— У акцији за прикупљање добровољних прилога за «Глас» истакли су се слиједећи другови и другарице из села Црвљивице: Баук Милева 100 динара, Бранко Родић 100 динара, Мика Торбица 100 динара, Вељко Тодић 100 динара.

— Једна радна чета села Црвљивице за 7 сати усјекла је за борачке фамилије, које су остале без радне снаге, 35 метара дрва. У овој акцији истакли су се другови: Урош Скакић, Душан Роквић, Драган Боснић и Лазар Секо.

Тако се омладина Дрвара спрема да може достојно да иступи на Другом конгресу Антифашистичке омладине Југославије.

Десетог децембра завршена је прва кампања за прикупљање сретстава у крајишки Обласни народно-ослободилачки фонд. Од 28 октобра до 8 децембра, колико је трајала кампања, читава наша олобођена Крајина мерила је своју политичку и привредну снагу, полагала је испит свог родољубља, братске борбене солидарности свих својих народа, испит своје организованости и љубави према нашој Народно-ослободилачкој војсци.

Резултати ове кампање: десетине вагона жита, пасуља, кромпира, хиљаде пари чарапа, рукавица, шалова, пршњака и остала храна и одјећа путује из свих крајева Крајине, из сиромашних планинских села и заселака. Гламоча, Грахова, Дрвара, Купреса, Мркоњића и Централне Босне, из житородних крајева Подгрмеча, Козаре, Жупе, Прњавора, из по неколико пута попаљених домова, у централна сабиралишта. Нико није изостао, сви су понешто дали. И док с једне стране прилози још увијек пристижу, с друге стране они се већ дају нашој војсци, борбеним јединицама, болницама, радионицама, односно путем НОО додјељују се породицама погинулих бораца, сиромасима и пострадалим од окупаторских звјерстава и пљачке.

Величину и успјех цијелокупне кампање можемо да оцјенимо према главним подацима прикупљеним за округе Дрвар и Подгрмеч. У Подгрмечком округу (срезови Крупа, Сански Мост и Нови) кампања је дала: 116.620 кг. кукуруза, близу 12 хиљада кг. пшенице, преко 32 хиљаде кг. зоби, 65 хиљада кг. кромпира, 14 и по хиљада кг. граха, 3.657 кг. масти и 1.783 кг. сланине, 804 комада кокоши и тука, 56 хиљада кг. сијена итд. Дрварски округ (срезови Петровац, Бихаћ, Дрвар и Грахово) дао је: 4 хиљаде кг. кукуруза, 16 и по хиљада кг. јечма, 29 хиљада кг. кромпира, 5.662 кг. хљеба, 321 овцу, 1.138 пари чарапа, 549 пари рукавица итд. У свему је подгрмечки округ дао 370.184 кг. хране људске и сточне, 280 комада стоке и 804 комада живине. Овдје се не смije заборавити да је Подгрмеч непосредно пред кампању дао 20 вагона жита за нашу војску. Дрвар је дао у свему 94.246 кг. хране и 459 комада стоке.

Извршен је један велики рад, ради којег треба да смо сви поносни, који је заједнички успјех читаве борбене Крајине. Кампања је постала огледало цијеле Крајине, у њој су изражени сви наши војни, политички и организациони успјеси у овој години.

Прије свега, ово је први пут да се кампања вршила једновремено на цијелокупној ослобођеној територији Крајине, на највећој ослобођеној територији од почетка устанка. То је огледало снаге наше војске која је у херојским борбама ослободила готово цијелу Крајину.

Затим, она је вођена организовано и плански путем Обласног НОО, окружних, среских, општинских и сеоских НОО-а. То је зрцало снаге наше младе народне власти која је никла у устанку, ојачала, добила ауторитет и повезала народ, позадину Крајине у једну организовану цјелину.

Кампања је била широко популаризована и потпомагана од стране наших антифашистичких масовних организација, АФЖ-а и УСАОЈ-а. Рад НОО-а и ових организација допуњавао се на терену. Оне су припомogle да је кампања постала ствар читавог народа, и омладине и одраслих, и мушкараца и жена.

У кампањи су, што је најглавније, сви народи Крајине, и Срби и Муслимани и Хрвати, показали своју оданост н. о. борби, своје увјерење у скору побједу и спремност да се на путу ка нашој побједи и пуној народној слободи поднесу знатне жртве.

Током кампање народ је путем конференција, састанака, предавања и низа других приредби био упознат са неопходношћу давања прилога, па били они и најнезатнији. Он је кампању схватио као своју ствар и зато су сви, према својим могућностима, дали понешто у фонд. И iscrпљени, опљачкани народ, народ који је већ стотинама пута давао и посљедњи залог за своју војску још једном је својим пожртвованим радом на пољу и у кући, мотиком и преслицом, и ове године знатно допринио рјешењу исхране и опреме наше војске.

Још се једанпут показало да без чврсте и одане позадине не би могла да се замисли наша народно-ослободилачка борба. Свака побједила наша војске је побједила позадине и свака побједила позадине даје увијек војсци нове полете за још веће херојство, за још величанственије побједи.

Кампања је још више зближила наше народе, још чвршће збила наше борбене редове још више повезала нашу позадину и војску.

Као што су за ослобођење наше Крајине потекли и измијешали се потоци крви свих њених синова и Срба и Муслимана и Хрвата, тако се у кампањи у н. о. фондове слио зној, измијешао пожртвовни рад свих наших братских народа.

Наш борац, који буде носио топле вунене чарапе, неће знати да ли их је плела омладинка Српкиња из Каменице или млада Муслиманка из Санице, а једући хљеб, неће знати да ли је за њега лио свој зној Пољак или Хрват од Прњавора или српски сељак из Подгрмеча. Али једно ће знати. Знаће да је све то дао наш одани и борбени народ од срца својим борцима, биће увјерен да наша крв и наш зној у тешким борбама и мучном раду теку за исти циљ за једну те исту ствар: слободу свих наших народа.

Зато је кампања наша велика побједи.

Техеранска конференција

и значај њених одлука за нашу народно-ослободилачку борбу

Када се наш народ дигао на устанак, он је знао да у борби против фашистичких окупатора није осамљен. Он је рачунао на помоћ Совјетског Савеза, Енглеске и Америке. И заиста, са развојем наше борбе за слободу расла је политичка и војничка помоћ коју су нам Савезници указивали.

Хитлерове наде да ће раздвојити наше савезнике потпуно су се изјаловиле. Савез СССР-а, Енглеске и Америке непрестано је јачао и продубљивао се.

Московска конференција министара спољних послова антихитлеровске коалиције показала је да код Савезника постоји једнодушност погледа и чврста ријешеност да јединственим ударцима по фашистичкој Њемачкој што прије докрајче рат, да се подјармљеним народима у Европи осигура пуно право на поредак и државно уређење каквог они желе и да им се у току борбе за њихово ослобођење указује свака помоћ.

Није прошло дуго времена па да се животна снага и чврстина великог савеза испољи поновно у још већој и конкретнијој мјери. Сусрет руководиоца трију великих држава у Техерану претстављао је огроман корак напред у изградњи борбеног савеза против фашистичке Њемачке.

За нашу земљу, као и за сав остали свијет, резултати Техеранске конференције имају огроман значај: конференција је, прије свега, донијела смртну пресуду над фашистичком Њемачком, која се већ, захваљујући побједама Црвене армије, налази пред катастрофом. Између Савезника дошло је до пуне сагласности о опсегу и времену операција које треба предузети са истока, запада и југа. Истовремено је постигнут споразум у вођењу јединствене политике рата. Претресало се о појединим земљама, и постигнут је споразум у питањима политике према њима. Ријешено је да се створи чврст мир који ће уклонити несреће и ужасе рата за многа покољења. Пут ка томе миру може само да води преко сарадње и активног учешћа свих земаља, великих и малих, чији народи воде данас борбу за слободу против тираније, ropства, угњетавања и нетрпељивости.

Упоредо са напорима да задамо окупатору у нашој земљи смртоносне ударце, ми смо морали да водимо упорну и жилаву борбу за разбијање обруча лажи и клевета што су их у свијету шириле, с једне стране фашистичка Њемачка и њени сателити, а с друге стране наши реакционарни кругови у емиграцији. Ишло се за тим да ми останемо изолирани, без помоћи и подршке Савезника. Међутим, као год што је наша борба унутар земље довела до великих побједа над окупатором и домаћим изродима, тако је и наша борба против лажи и клевета у иностранству уродила плодом, и истина о нама продрла је у цијели свијет.

Данас наши велики Савезници гледају у нашој НОВ силу каква она заиста и јесте.

Иако је то била случајност, значајно је да су се оног истога дана када су унутар земље наши успјеси били крунисани судбоносним одлукама Другог засједања АВНОЈ-а, руководиоци трију држава у чијим се рукама налази судбина свијета споразумјели у Техерану у питању пружања помоћи нашем народно-ослободилачком покрету и његовој војсци. Стаљин, Черчил и Рузвелт загарантовали су нашем народу да ће и послје његовог ослобођења бити поштована његова народна воља.

Наш народ је већ осјетио, нарочито послје објављивања историјских одлука донесених у Јајцу, да су наши велики Савезници рјешавали и ријешили да нам укажу највећу помоћ у борби против Нијемаца, и свих њихових помагача.

Коментари британског радња, званичне изјаве и писање савезничке штампе изазвале су међу нама велико задовољство. Изјава британског министра спољних послова Идна у британском парламенту, у којој се наводи да се у Техерану подробно расправљало о нашој земљи и да је ријешено да и Совјетска влада пошаље своју војну мисију у нашу земљу, изјави Информационог бироа при совјетском Комесаријату за спољне послове, изјава Идновог замјеника Ричарда Лоа, и најзад, преговори наше војне мисије у Александрији са претставницима британске владе по питањима одашиљања помоћи нашој НОВ — све те чињенице упућују нас на то да су данас, послје Техеранске конференције, наши велики Савезници начисто с тим коме, када и у каквом опсегу треба да испоручују оружје, са којим снагама могу једино да садејствују и какву борбу у нашој земљи могу једино подупирати.

Тако је Техеранска конференција показала нашем народу, исто као и свим осталим народима који се боре против фашистичке тираније, да су његове наде у помоћ великих Савезника биле оправдане. Наш народ увјерен је да ће он уживати пуно право да располаже својом судбином. Он је увјерен да ће наши Савезници на основу одлука Техеранске конференције, поштујући вољу демократских народних маса, потпуно осудити ону издајничку реакционарну клику која се окупља око краља и монархије те прекинути сваки однос са њом.

Савезници бомбардују Њемачку

Британско-америчка авијација послједњих дана тешко је бомбардовала Берлин, Франкфурт, Инсбрук и Аугсбург. На Берлин је бачено 1,5 а на Франкфурт 2 милиона тона бомби.

СВЈЕТСКА ЈАВНОСТ ГОВОРИ О НАМА

У послједње вријеме, нарочито послје Другог засједања АВНОЈ-а, и избора Националног комитета (наше привремене владе) свјетска јавност, првенствено савезничка, посвећује велику пажњу догађајима у нашој земљи. На радиу, преко чланака у новинама, у говорима посланика, у изјавама савезничких државника и војних личности одаје се све веће признање и важност нашем народно-ослободилачком покрету, нашој војсци и њезином Врховном команданту, маршалу Титу. Истина о нама и о нашој борби продрла је и ухватила корјен у свијету, док лажима надувани »јунак« Дража и његови четници, заједно с њиховом избјегличком »владом«, јасно попримају свој прави лик — лик издајничких ругоба, срамних шпекуланата и подлих сплеткароша.

Лист »Обзервер«, пишући о Титу каже: »Јосип Броз-Тито, радник из Хрватске, а данас Врховни заповједник који командује једном револуционарном војском од двјеста хиљада људи, исцрпљује њемачке силе и дејствује са Британијом и Русијом као независни савезник... Овај човјек се ставио на располагање историји, а историја га је очеличала и од њега створила величину...«

Слично пишу и остали савезнички листови.

Велику пажњу свјетске јавности изазвало је формирање Националног комитета (наше привремене владе) на Другом засједању АВНОЈ-а. Пишући о њему у листу »Њус Кроникл«, посланик британског парламента, Бернар Бартлеј, каже: »Национални комитет ослобођења Југославије остварује то што није могла да оствари југославенска влада у Каиру, т. ј. уједињење претставника разних политичких струја и партија у земљи.«

А часопис »Њу Стејтсмен енд Нејшн« пише да је: »Национални комитет у коме се налазе прави народни претставници, кога признају сви уједињени народи као право претставничко тијело у Југославији... прва права народна влада која је створена у окупираним земљама.«

Пишући о нашој војсци, велики енглески лист »Тајмс« истиче да је »војска маршала Тита одлично организована и има врло добре вође«. А колико савезници имају повјерења у нашу војску, види се по томе, што радио Лондон позива бугарске регуларне трупе у Југославији, да прелазе у редове Нар. осл. војске под командом маршала Тита.

У једној од послједњих изјава радио Лондона каже се да преговорима о војној помоћи, који су вођени у Александрији између наших претставника и претставника енглеске владе, нису присуствовали Дражини делегати, јер да је др. И. Рибар, претсј. АВНОЈ-а, изјавио да Национални комитет не признаје обавезе дате од стране избјегличке владе краља Петра и да само АВНОЈ претставља југославенски народ.

То је уједно најјаснији знак фактичног признања АВНОЈ-а и Националног комитета од стране наших савезника.

Нова офанзива Црвене армије

ЦРВЕНА АРМИЈА УГРОЖАВА ВИТЕБСК

Послије заузимања важне жељезничке раскрснице Знаменке у окуци Дњепра, Црвена армија наставила је напредовање према новим циљевима своје офанзиве — Смјелој и Кировграду. Нијемци су овдје, убацивши појачања, почели вршити опетоване контранапде.

На избочини код Кијева њемачка противофанзива је смалаксала, не допнијевши никаковог одлучнијег резултата.

Међутим, на фронту код Невела Црвена армија пробила је ванредно утврђени њемачки фронт у ширини од 80 км. и продрла 30 км. у дубину. Снажна њемачка утврђења, у којима

су Нијемци мислили зимовати, имала су и паркетирана одјељења снабђена свим удобностима.

За првих неколико дана офанзиве Црвена армија ослободила је на том сектору, кога Совјети званично називају првим балтичким фронтом, 500 насељених мјеста, истријебљено 20, а заробљено 2 хиљаде Нијемаца. Накнадно је ослобођено још 250 мјеста. Јединице Црвене армије сада угрожавају Витебск од кога се налазе удаљене свега 30 км.

На утоку Дњепра Нијемци су били приморани да напусте свој мостобран код Херсона.

Састав Националног комитета ослобођења Југославије

На основу одлуке Антифашистичког вијећа народног ослобођења Југославије о врховном законодавном и извршном тијелу Југославије и о Националном комитету ослобођења Југославије као привременим органима врховне народне власти у Југославији за вријеме народно-ослободилачког рата, Претсједништво Антифашистичког вијећа народног ослобођења Југославије именovalo је Национални комитет ослобођења Југославије у који су ушли:

Претсједник и повјереник за народну одбрану Маршал Југославије

Потпретсједник
Потпретсједник и повјереник за информације
Потпретсједник
Повјереник за спољне послове
Повјереник за унутрашње послове
Повјереник за просвјету
Повјереник за народну привреду
Повјереник за финансије
Повјереник за саобраћај
Повјереник за народно здравље
Повјереник за економску обнову
Повјереник за социјалну политику
Повјереник за судство
Повјереник за исхрану
Повјереник за грађевине
Повјереник за шуме и руде

Јосип Броз - Тито
Едвард Кардељ
Владислав Рибникар
Божидар Маговац
др. Јосип Смодлака
Влада Зечевић
Едвард Коцбек
Иван Милутиновић
инж. Душан Серсиц
Сретен Жујовић-Црни
др. Миљивој Јамбришак
Тодор Вујасиновић
др. Антон Кржишник
Фране Фрол
Миле Перуничкић
др. Раде Прибичевић
Сулејман Филиповић,
пуковник

ПОЗДРАВ ПЕТОГ КОРПУСА — МАРШАЛУ ЈУГОСЛАВИЈЕ ТИТУ

У име бораца, подофицира, официра и политичких комесара Петог корпуса шаљемо Вам срдачне честитке поводом Вашег произвођења за маршала Југославије. Сви наши борци са безграничним одушевљењем и поносом примили су ту радосну вијест.

Пролазећи кроз тешке и неравне битке, под Вашом мудрој и јуначком командом, из побједи у побједу нас је задахнула непоколебљива вјера у сигурну, скору и коначну побједу.

Ми смо свјесни да ће још бити тешких борби, али Вас увјеравамо да смо данас спремнији више него икада да издржимо све те борбе и напоре за срећнију слободну братску заједницу наших народа, демократску, федеративну Југославију.

Добро смо чули и разумјели Вашу наредбу, коју сте нам издали поводом непријатељске офанзиве на ослобођену територију. Ми Вам обећајемо да ћемо извршити Вашу заповијест.

Смрт фашизму — слобода народу!

Политички комесар
Вельо Стојнић

Командант, пуковник
Славко Родић

Једна лијепа манифестација војске и народа

Ових дана Дрвар је доживио једну лијепу манифестацију. Од прекаљених и у борбама прокушаних Ударних батаљона одлуком Штаба 5. Корпуса формиран је 19. о. мј. Ударни одред. Из околних села, са свих страна силазиле су поворке људи, жена и оmlадине, под заставама са пјесмом и поклонима војсци у Дрвар на смотру Ударног одреда. Смотри су присуствовали, поред чланова штаба 5. Корпуса, претставници војно-позадинских и народних власти, као и претставници антифашистичких организација.

Четнички злочини у срезу Мркоњић

У својој великом и немоћном бијеси против народа среза Мркоњић, који из дана у дан све више, увиђајући издајничку и разбојничку улогу четничких банди, прилази народно-ослободилачком покрету и који тражи оружје да се сам обрачуна са бандама, четници настављају са својим злоступима.

Тако су прије неколико дана четници Уроша Дреновића у селу Шибовица убили 20-годишњег младића Милу Шормаза, испребијали Марка Шормаза, а Јову Крека испребијали и отсјекли му уво. Исто тако су убили жену Миле Бјелајца, Јоку и једно 6-годишње дијете као и младића Ђуру, сина Миле Ђузе из села Подрашнице.

Четници стално нападају на част жена и дјевојака среза Мркоњић. Тако долазе често у село Лисковицу гдје одбирају најљепше дјевојке и жене, одводе их са собом и над њима врше насиља пуштајући их кући тек послјиде неколико дана.

Народ Јања за своју штампу

У многе наше крајеве тек у вријеме народно-ослободилачке борбе стала је да продире писменост и штампана ријеч. А колико наш народ, баш из тих најзаосталијих крајева, воли своју народну штампу која му разумљивим и њему блиским језиком говори о његовој војсци и о његовој борби, лијепо може да послужи примјер народа Грбавичке општине из Јања. Сельаци из 6 села те општине сакупили су између себе 4622 динара добровољних прилога и послали их нашем листу. Прилоге су дала слиједећа села:

Грабовица	1250 динара
Чуклић	1750 "
Волари	720 "
Греда	312 "
Горица	490 "
Љољићи	100 "

Тако народ попаљеног, опљачканог и напаљеног Јања даје дирљив и видан примјер колико цијени и воли своју народну штампу.

Наша јуначка војска осујећује непријатељску офанзиву

Прије двадесетак дана швапски окупатори, удружени и овога пута са својим усташко-четничким слугама, отпочели су своју шесту офанзиву против наше Народно-ослободилачке војске и наше ослобођене територије. Бацили су у борбу велик број пјешадијских, планинских и СС јединица, тенкова и авијације. Наш Врховни командант, маршал Тито, 10. о. мј. издао је свим јединицама наше славне војске заповијест да напредују све своје снаге да се и овог пута осујете намјере непријатеља и да одмах предузму офанзивне операције на свим територијама гдје непријатељ још није прешао у офанзиву.

Већ двадесет дана, наши јуначки борци испуњавају заповијест нашег Врховног команданта широм наше земље и наносе непријатељу тешке губитке. У источној Босни, Санџаку, западној Босни, Банији, Словенији, готово свугдје су наше јединице преузеле иницијативу у своје руке. Наши неустрашиви борци, свјесни да се примиче час нашег коначног ослобођења, разбијају читаве непријатељске колоне, враћају непријатеља у његова упоришта, тјерају га са утврђених тачака, уништавају његову живу снагу и материјал. Према непотпуним податцима, које је објавио наш Врховни штаб, наше јуначке ударне бригаде, дивизије и корпуси избацили су из строја у току посљедњих двадесет дана преко 10.000 непријатељских војника. То је тек први одговор који је наша

ослободилачка војска дала у току посљедњих двадесет дана швапском окупатору и његовим слугама, који свјесни своје скоре пропасти, у свом немоћном бијесу врше и овога пута најсвирепије злочине и пљачку нашег народа, као што показује случај у источној Босни и Санџаку.

Кроз протеклих двадесет дана непријатељу није пошло за руком да оствари своје планове. Његова шеста офанзива још више је осуђена на пропаст од пријашњих офанзива. Данас наша пушка пламти од Соче до Вардара, наша војска је нарасла и бројем и наоружањем. Овога пута, у разбијању непријатељске офанзиве имају велик значај и операције савезничких авиона који бомбардују њемачке трупе и војне објекте у нашој земљи.

По свој прилици ово је посљедња офанзива против наше војске и територије. Али ми знамо да ће швапски очајници настојати да убаце свјеже снаге и да нам, према тому, претстоје жестоке битке. Зато ми треба да искористимо сва своја двогодишња искуства, треба да напнемо све своје снаге да и овога пута покажемо нашим савезницима и читавом свијету да смо непобједиви и да смо достојни повјерења наших савезника, како у својој дневној заповијести рече друг Тито. Сав наш народ, сви наши борци треба да буду данас свјесни да су ово одлучујуће битке за пуну слободу.

21-22 овог мјесеца 3 батаљон IX Крајишке бригаде на прузи Рама—Острожац уништио је један непријатељски воз са 20 вагона ратног материјала и муниције. Ситуација је диктовала да је спаљено: 2 вагона топовске муниције, 3 вагона бацачке муниције, 3 вагона пушчане муниције, једна пољска хаубица од 155 мм., 4 теретна камиона, 2 луксузна аутомобила, један оклопни ауто, један вагон волова, један вагон намирница и других ствари.

Заробљено је 6 Нијемаца, 30 се удавило у Неретви, а 4 су убијена. Поред осталог, заплијењена је једна радиостаница и писаћа машина.

21-22 овог мјесеца јединице XIII НОУ бригаде дигле су у ваздух код Бање Луке водовод Суботицу која Б. Луку снабдијева са водом. Исте ноћи убијено је 5 четника, 6 заробљено и 11 рањено.

Из извјештаја Врховног штаба

НАША ВОЈСКА СЕ ЈУНАЧКИ БОРИ

Против ослобођене територије у источној Босни Нијемци су послали 6 дивизија и на појединим мјестима, услед техничке и бројчане надмоћности, успјели су да се пробију кроз наше линије. Наше јединице III Корпуса и XVI Војвођанске дивизије пружају окупаторима жилав отпор и на отсјеку фронта код Тузле, последице низа контра-напада, наше јединице потукле су Нијемца и поново узеле иницијативу у своје руке. Овдје је XVI Муслиманска бригада 8 децембра заузела на јуриш варош Кладањ, док су борци XV Мајевичке бригаде заузеле варошицу Живинице и одбацили Нијемце у Тузлу. У исто вријеме друге наше јединице заузеле су жељезничку пругу и цесту Тузла—Добој и на тај начин онемогућиле непријатељу да шаље у правцу Тузле нова појачања. На овоме отсјеку фронта Нијемци су запали у веома тежак положај.

У Санџаку и југоисточној Босни двије њемачке дивизије успјеле су да заузму Пријепоље, Плевље, Горажде и Вишеград. На лијевој крилу ових њемачких дивизија врше снажне нападе јединице II Корпуса које су потукле једну њемачку колону која је изненада продрла у Бијело Поље. Наши борци пошто су поново заузели Бијело Поље наставили су гоњење непријатеља низ Лим у правцу Бродарева гдје се сада воде жестоке борбе.

На Кордуну и на Банији, Нијемци и уставе који су у пет колони наступали против ослобођене територије, услед великих губитака и честих контра-напада наших јединица, били су приморани да се зауставе. Сада су наше јединице узеле иницијативу у своје руке и на појединим мјестима гоне непријатеља назад и истјерују га из мјеста која је он успио да заузме у току првих 10 дана децембра. Послије низа успјешних контрајуриша, наше јединице поново су ушле у Слуњ, заузеле Тржић и гоне Нијемце у правцу Каменице.

ПЕТИ КОРПУС ИЗВРШУЈЕ ЗАПОВИЈЕСТ МАРШАЛА ТИТА

VII Бригада разбила је непријатељску посаду код Шујице и присилила је да се повуче у Дивно и Шујицу. Заплијењено 15 шињела, један телефон, 10 км. кабла и друге спреме. Приликом повлачења 1 тенк срушио се у воду и топило се 5 људи посаде.

16 овог мјесеца подруги пут одбијен је непријатељ, јачине 400 војника са јаким артилеријом, који је имао намјеру да оправља цесту Рама—Прозор.

16 XII јединице VI Крајишке бригаде у свом надирању према Бањој Луци заробиле су 29 четника, 1 командира чете и замјеника команданта батаљона. Заплијењено 30 пушака, 2 пушко-митраљеза и извјесна количина ратног материјала. Убијен и рањен извјестан број четника.

Истог дана јединице те бригаде покидале су 3 км. телефонске жице и 2 км. жељезничке пруге Б. Лука—Приједор. На истој прузи срушена су 3 мања жељезничка моста.

16 овог мјесеца Ударни одред у борби са Нијемцима и четницима у селу Бос. Осретцима заробио је 1 п. митраљез »Шарац«, 1 п. митраљез »Брно«, 1 тепки бацач мина и остале ратне спреме. Непријатељ је имао 12 мртвих Нијемаца и четника и 3 камиона рањених.

Диверзантска група Подгрмечког

НОП одреда 20 овог мјесеца дигла је у ваздух један непријатељски воз са пет вагона, од којих су 2 била натоварена са камионима а 3 са војском. Погинуло је и рањено много непријатељских војника.

18-19 овог мјесеца јединице VI Крајишке бригаде срушиле су на жељезничкој прузи између Петрове Горе и Омарске 2 жељезничка моста (1 од 10 м. а други 15 м.), порушиле 1 км. жељезничке пруге и 2 км. телефонске линије. Непријатељ је приликом покушаја да оправља пругу одбијен уз губитке.

Ноћу између 20-21 овог мјесеца, дијелови снага VI Крајишке бригаде извршили су напад на ж. станицу Пискавицу, али је непријатељ побјегао чим је осјетио за наше снаге. Заробљен је један тепки митраљез и 4 сандука муниције. На истом мјесту растргана је пруга на неколико мјеста.

Те ноћи снаге Санског НОП одреда вршиле су чишћење села Мелине од четничке банде и заробиле 2 четника и заплијењиле три телефона и нешто кабла као и четничку архиву.

18-19 овог мјесеца дијелови снага VIII Крајишке бригаде уништили су 2 км. пруге и 3 км. телефонске линије, као и један мали жељезнички мост на прузи Нови—Приједор.